

M&A Index Poland

Fuzje i przejęcia w 3 kw. 2024 roku

Łączna liczba transakcji *

84 (3Q 2024)

Wartość największej transakcji **

~1,2 mld PLN

(Przejęcie zakładów produkcyjnych i spółki operacyjnej od PPG przez Qemetice)

* na podstawie publicznie dostępnych danych

** wśród transakcji z ujawnioną ceną

O raporcie

Raport M&A Index Poland to pozycja, która na stałe wpisała się w kalendarz branżowych podsumowań w Polsce. Raporty przygotowane są co kwartał przez firmę doradczą **Navigator Capital** oraz firmę **FORDATA**, lidera w zakresie rozwiązań IT wspierających fuzje i przejęcia.

Opracowania te mają na celu pokazanie dynamiki polskiego rynku fuzji i przejęć, z naciskiem na opis najciekawszych naszym zdaniem transakcji. Obserwujemy także częstotliwość wykorzystania narzędzia Virtual Data Room w transakcjach M&A w Polsce.

01 . Wprowadzenie

W III kwartale 2024 roku odnotowaliśmy **84 transakcje** na polskim rynku fuzji i przejęć. To wynik niższy o 10 względem analogicznego kwartału 2023 r. Największą ujawnioną transakcją było przejęcie zakładów produkcyjnych i operacyjnej spółki zależnej amerykańskiego PPG przez Qemetica.

02 . Wybrane transakcje

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Thomas Cook	eSky	Fosun Tourism	~156 mln

Thomas Cook Tourism – najstarsza na świecie marka z branży turystycznej pochodząca z Wielkiej Brytanii zostanie przejęta przez polską Grupę eSky. Transakcję wspiera większościowy akcjonariusz eSky – fundusz MCI. Strony czekają na zgodę urzędu antymonopolowego. Wartość transakcji nie została ujawniona.

Firma Thomas Cook powstała w XIX wieku. Oferuje szeroki pakiet usług turystycznych związanych z internetową rezerwacją lotów oraz hoteli. Spółka znajduje się w gronie najbardziej rozpoznawalnych i budzących zaufanie marek w branży. W wyniku problemów z zadłużeniem kilka lat temu została kupiona przez chińskie Fosun Tourism Group. W tym roku cała działalność Thomas Cook oprócz rynku chińskiego i indyjskiego zostanie przejęta przez Polaków.

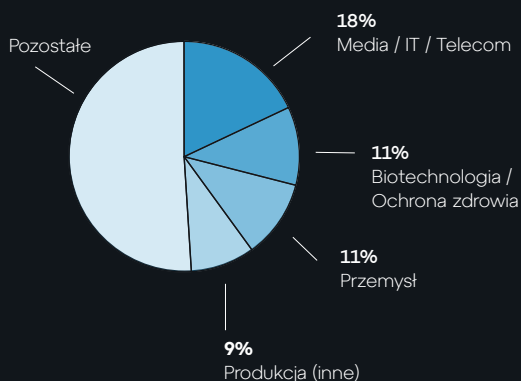
Grupa eSky zarządza międzynarodową platformą turystyczną, która operuje w ponad 50 krajach, oferując loty, zakwaterowanie, city breaki oraz wakacje w formie pakietów dynamicznych z dodatkowymi produktami, takimi jak ubezpieczenia i wynajem samochodów. W 2023 roku eSky osiągnęła zysk EBITDA przekraczający 81 mln PLN oraz przychody ze sprzedaży na poziomie 3,5 mld PLN, obsługując 3,3 mln klientów. W 2022 roku fundusz private equity MCI Capital nabył 55% udziałów w akcjonariacie eSky.

Grupa eSky zamierza wesprzeć brytyjską markę w dalszym rozwoju i wykorzystać jej doświadczenie i rozpoznawalność do umocnienia swojej pozycji w Wielkiej Brytanii oraz Europie Zachodniej. Kroki te utrudniają drogę dla eSky, by dołączyć do czołówki firm sprzedających pakiety dynamiczne w Europie.

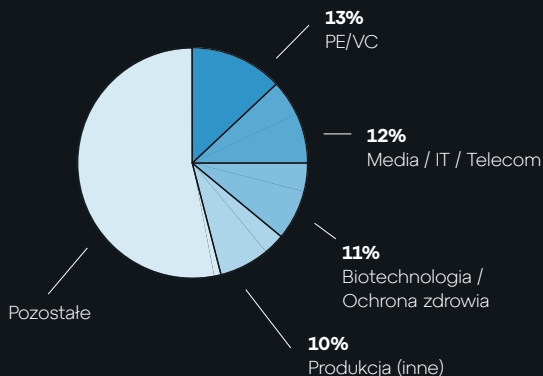
Ujęcie sektorowe

Transakcje z udziałem polskich podmiotów pogrupowane według aktywności przedsiębiorstw z danych sektorów (wg liczby transakcji).

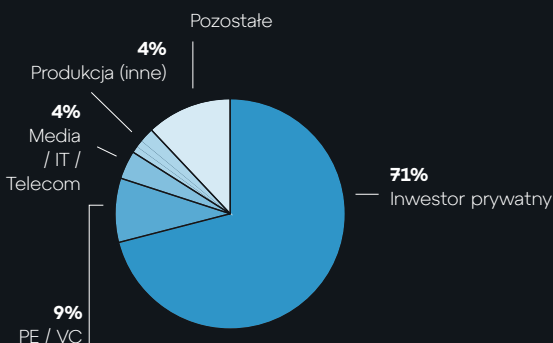
PODMIOT PRZEJMOWANY (%)

STRONA KUPUJĄCA (%)

STRONA SPRZEDAJĄCA (%)

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
PPG Industries Delfzijl	Qemetica	PPG Industries	~1,2 mld

Qemetica, polska firma chemiczna w 100% kontrolowana przez Kulczyk Investments, nabyła od amerykańskiego giganta PPG zakłady produkcyjne w USA i Nigerlandach, w ramach transakcji o wartości 1,2 mld PLN (310 mln USD). Umowa dotyczy zakupu dwóch zakładów produkcyjnych produkcji krzemionki strącanej oraz operacyjnej spółki zależnej PPG. Dodatkowo, spółka uzyska prawo do prowadzenia działalności produkcyjnej i badawczo-rozwojowej w dwóch lokalizacjach w Stanach Zjednoczonych. Krzemionka strącana znajduje zastosowanie w przemyśle paszowym oraz gumowym, w tym przy produkcji opon i powłok. Qemetica twierdzi, że nabycie aktywów od PPG przyczyni się do wzrostu przychodów i zysku EBITDA, a także zdywersyfikuje działalność firmy. Transakcja ta jest jedną z największych przeprowadzonych przez polski podmiot na rynku amerykańskim.

Qemetica, wcześniej znana jako Ciech, jest strategiczną spółką Sebastiana Kulczyka i jednym z największych producentów sody kalcyonowanej w Europie. Prezes spółki, Kamil Majczak, podkreślił, że przejęcie wpisuje się w strategię rozwoju firmy, mającą na celu zwiększenie wartości i dywersyfikację geograficzną. W 2023 spółka odnotowała 2,1 mld PLN przychodów i ponad 400 mln zysku EBITDA.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Tutore Poland	Innova Capital	Inwestor Prywatny	Nie ujawniono

Tutore Poland Sp. z o.o. – platforma edukacyjna, prowadząca znane internetowe strony oferujące naukę języków obcych, została przejęta przez Innova Capital. Wartość transakcji nie została ujawniona.

Tutore powstało w 2017 r. i jest liderem polskiego rynku prywatnych usług edukacyjnych. W 2022 roku firma zrealizowała kluczowe przejęcia, które pozwoliły stworzyć szeroki wachlarz usług edukacyjnych składający się z: eTutor – aplikacji do nauki języków obcych, ProfiLingua – sieci szkół językowych online i offline oraz Tutore – platformy oferującej zajęcia i korepetycje z różnych przedmiotów i dziedzin. Spółka współpracuje z ponad 2 tys. nauczycieli, obsługuje 355 tys. uczniów i 2,3 tys. klientów B2B. W 2023 r. Tutore odnotowało 82 mln PLN przychodów i stratę operacyjną na poziomie 13 mln PLN.

Innova Capital planuje wspierać rozwój przejętej firmy zarówno na rynku polskim, jak i międzynarodowym. W tym celu chce wykorzystać swoje doświadczenie w scalingu biznesów usługowych oraz wspierać synergii między markami w grupie Tutore.

Założyciele firmy zapowiadają, że dzięki akwizycji, Tutore nie tylko wzmocni swoją dotychczasową pozycję na rynku edukacji prywatnej w Polsce, ale też zyskuje potencjał, by stać się największym w segmencie dostawcą kursów językowych B2B, z dużymi perspektywami na rozwój międzynarodowy i poszerzenie oferty o nowe języki.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Sonko	Euricom	Oshee	Nie ujawniono

Sonko – znany producent i dystrybutor wafli ryżowych, został przejęty przez włoski holding Euricom, specjalizujący w produkcji i przetwórstwie ryżu. Wcześniejszym właścicielem Sonko był producent napojów izotonicznych – Oshee. Przejęcie wpisuje się w strategię Euricom, która zakłada zostanie kluczowym graczem w segmencie zdrowych przekąsek w Europie. W tym celu nowy właściciel zamierza rozwijać zarówno zakłady, jak i marki Sonko.

Euricom planuje inwestycje w poszerzenie oferty zdrowych przekąsek, co jest zgodne z rosnącym trendem na rynku żywności zdrowotnej. Zwiększenie skali działalności pozwoli na osiągnięcie skonsolidowanego obrotu w wysokości około 1 mld EUR. Prezes Euricom podkreślił, że współpraca z Sonko przyniesie obopólne korzyści, a synergiczne podejście w obszarze surowców ryżowych przyczyni się do dalszego wzrostu.

Po sprzedaży Sonko, współzałożyciel Oshee, Dariusz Gałęzewski, planuje skupić się na swojej podstawowej działalności w sektorze napojów i rozważy przejęcia w Europie Zachodniej, w celu wzmocnienia swojej pozycji na rynku. Sonko w 2023 r. odnotowało 144 mln PLN przychodów i 8 mln PLN zysku EBITDA.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
KAN (Tatum)	Paweł Kapłon	Paan Capital	~100 mln

Paweł Kapłon, przy wsparciu funduszu Accession Capital Partners (ACP), nabył pełną kontrolę nad spółką KAN, właścicielem marki odzieżowej Tatum. Wartość transakcji wyniosła ok. 100 mln PLN. Kapłon, będący prezesem funduszu Paan Capital, który od 2015 roku posiadał większościowy pakiet w KAN, przeprowadził transakcję MBO (management buyout) i stał się wyłącznym właścicielem spółki. Dzięki finansowaniu typu mezzanine w wysokości 20 mln EUR Kapłon skupi się wyłącznie na zarządzaniu Tatum.

Równocześnie z transakcją wykupu, Kapłon przeprowadził refinansowanie istniejącego zadłużenia Grupy KAN w banku BNP Paribas, zapewniając dodatkowe 60 mln PLN na rozwój w najbliższych latach.

Tatum to polska marka odzieżowa z segmentu slow fashion i affordable premium, działająca na 30 rynkach europejskich. Marka kładzie duży nacisk na zrównoważony rozwój oraz strategię omnichannel. Dzięki nowym inwestycjom, Tatum planuje przyspieszyć rozwój we wszystkich kanałach sprzedaży. Przewiduje się, że ponad 90% przyszłego wzrostu przychodów będzie pochodzić z rynków zagranicznych, które oferują wyższe marże. Obecnie około 30% przychodów generowanych jest z zagranicy, z czego połowa pochodzi ze sprzedaży stacjonarnej, a druga połowa ze sprzedaży internetowej. W 2023 roku Grupa KAN odnotowała przychody w wysokości 291 mln PLN oraz zysk EBITDA na poziomie 26 mln PLN.

Navigator Capital

- Navigator Capital wraz z Domem Maklerskim Navigator jest czołowym niezależnym doradcą finansowym dla przedsiębiorstw specjalizującym się w transakcjach M&A oraz publicznych i prywatnych emisjach akcji i obligacji.
- Przez 15 lat swojego istnienia zrealizowaliśmy ponad 100 transakcji różnego typu, a kilkunastoletnie doświadczenie rynkowe Partnerów Navigator obejmuje transakcje o łącznej wartości ponad 15 mld PLN.
- Współpraca z międzynarodową siecią firm doradczych zrzeszonych pod szyldem Pandion Partners pozwala skutecznie obsługiwać transakcje międzynarodowe.

Fordata

- FORDATA jest pionierem na polskim rynku kapitałowym, który w oparciu o technologię Virtual Data Room usprawnia zarządzanie dokumentami i komunikacją podczas złożonych procesów transakcyjnych
- Wspieramy największe transakcje M&A, IPO, inwestycje Private Equity, restrukturyzacje, prywatyzacje oraz projekty związane z pozyskiwaniem finansowania w Polsce oraz w innych krajach Europy Środkowej i Wschodniej.
- Systemy FORDATA podniosły bezpieczeństwo i efektywność kilkuset transakcji różnego typu, o wartości ponad 40 mld PLN.
- Z usług FORDATA korzystają liderzy branż w Polsce i za granicą: fundusz Private Equity Enterprise Investors, Enea SA, Home.pl, Grupa LOTOS, Grant Thornton, NFI Empik, ZELMER, Bank DNB, BOŚ Bank, Polimex Mostostal, Budimex, DM PKO Banku Polskiego, Deloitte Advisory, EY, KPMG Advisory, JSW, HAITONG oraz wiele innych.

Partnerzy biznesowi

Autoryzowani doradcy

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Koral	Captain Fresh	Abris Capital Partners	Nie ujawniono

Abris Capital Partners, wraz z założycielem Bogusławem Kowalskim, podpisał umowę sprzedaży firmy Koral, polskiego producenta i dystrybutora produktów z łososia, będącego częścią Grupy Graal. Nabywcą jest indyjska grupa Captain Fresh, dostawca technologicznych rozwiązań w globalnym łańcuchu dostaw owoców morza.

Relacja Abrisu z Grupą Graal rozpoczęła się w 2017 roku, kiedy Abris przejął wspomnianą Grupę i wycofał ją z giełdy. W lutym 2023 roku rozpoczęto proces sprzedaży Graala do niemieckiej firmy UTM, właściciela Lisnera, a transakcja została sfinalizowana we wrześniu 2024 r. Koral został wyłączony z tej transakcji i w lipcu 2024 roku sprzedany grupie Captain Fresh.

Captain Fresh, wspierany przez międzynarodowych inwestorów takich jak Tiger Global Management, Prosus Ventures i Accel, planuje uczynić Koral kluczową platformą rozwoju rynku produktów z łososia. Abris obejmie udziały w Captain Fresh.

Koral, posiadający 26 linii produkcyjnych i przetwarzający dziennie 120 ton ryb, stanie się ważnym elementem międzynarodowej strategii Captain Fresh. Tym samym firma wzmacnia swoją obecność w łańcuchu wartości łososia, który jest jednym z największych segmentów w branży owoców morza. W 2023 roku Koral osiągnął przychody w wysokości 558 mln PLN oraz zysk EBITDA na poziomie 39 mln PLN.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Komex	Monnari Trade	Hemoca Holdings	Nie ujawniono

Komex S.A. – właściciel znanej sieci sklepów 5.10.15. zostanie przejęty przez notowaną na warszawskiej giełdzie spółkę Monnari Trade S.A. Zainteresowane strony czekają na zgodę UOKiK.

Grupa Komex specjalizuje się w projektowaniu i dystrybucji odzieży oraz akcesoriów dla dzieci, oferując produkty pod markami 5.10.15., Max & Mia, Lincoln & Sharks oraz Family Concept by 5.10.15. Poza sprzedażą w sklepach stacjonarnych Grupa rozwija segment online poprzez multibrandową platformę sprzedażową. W 2022 roku Komex S.A. wygenerował 260 mln PLN obrotu i prawie 20 mln PLN straty z działalności operacyjnej.

Monnari Trade działa w branży odzieżowej od 2000 r. Spółka prowadzi 210 sklepów o łącznej powierzchni przekraczającej 40 tys. m². W 2023 Monnari zanotowało 310 mln PLN przychodów oraz 19 mln PLN zysku z działalności operacyjnej.

Grupa Monnari przejmie 100% udziałów Hemoca Holdings Limited z siedzibą na Cyprze, która sprawuje kontrolę nad Komex. W pierwszych komunikatach na temat przejęcia Monnari oceniło, że zakup spółki z branży odzieżowej z segmentu dziecięcego, pod rozpoznawalną marką, będzie komplementarny dla grupy oraz przyniesie silne kompetencje w nowym obszarze branży odzieżowej.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Senetic Holding	Grupa Euvic, Gemini Holding, Hyperr	Inwestor Prywatny	Nie ujawniono

Senetic, czołowy producent i dystrybutor rozwiązań IT w Polsce, zostanie przejęty przez specjalizującą się w usługach technologicznych Grupę Euvic. Do współpracy w nowym projekcie przystąpił także Hyperr - wehikuł inwestycyjny stworzony przez youtubera Remigiusza Wierzgona wraz z grupą doświadczonych przedsiębiorców oraz spółka holdingowa Gemini Holding, kierowana przez Rafała Sonika.

Po uzyskaniu zgody UOKiK, Euvic wraz z partnerami planuje początkowo przejąć 30% akcji Senetic za gotówkę. Docelowym celem jest przejęcie 100% udziałów, gdzie 51% przypadnie Euvic. Grupa Euvic zyska czołowego dostawcę rozwiązań sieciowych i serwerowych w Polsce i Europie, co ma skutkować wzrostem wartości Grupy. Jest to największa transakcja w historii Euvic.

Senetic to spółka z doświadczeniem międzynarodowym w rosnącym sektorze infrastruktury IT. Działa w 28 krajach, generując przychody roczne na poziomie ponad 600 mln PLN.

W skład Grupy Euvic wchodzi ponad 30 spółek, głównie z sektora IT, zatrudniając łącznie ok. 6 tys. osób. W 2023 r. wygenerowały ponad 1,6 mld PLN przychodów i prawie 80 mln PLN zysku EBITDA. Strategia grupy EUVIC zakłada osiągnięcie ponad 4 mld PLN przychodów nie później niż w 2030 r. Grupa chce osiągnąć ten cel m.in. poprzez dalsze przejęcia i ekspansję zagraniczną.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
FixMap	Arcus Infrastructure Partners	Inwestor Prywatny	Nie ujawniono

Arcus Infrastructure Partners (Arcus), brytyjski fundusz infrastrukturalny, nabył większościowy pakiet udziałów w FixMap sp. z o.o., polskiej firmie zajmującej się dostarczaniem internetu światłowodowego do domów (FTTH). Założyciel FixMap, Piotr Muszyński, zachował mniejszościowy pakiet udziałów i pozostaje na stanowisku CEO.

FixMap został założony w 2018 roku i prowadzi strategię konsolidacji rynku FTTH w Polsce poprzez akwizycje. Obecnie Spółka działa poprzez 20 lokalnych spółek zależnych, obejmując zasięgiem około 270 tys. domów, z czego około 100 tys. jest już podłączonych do sieci. Sieci FixMap znajdują się głównie w półwiejskich obszarach Polski, gdzie istnieje ograniczona dostępność do szybkiego internetu.

Arcus, dla którego jest to trzecia bezpośrednia inwestycja w segment FTTH, planuje kontynuować rozwój FixMap w ramach strategii „kup i buduj”, koncentrując się na dalszej konsolidacji rynku i zarządzaniu aktywami. Przejmujący zamierza wspierać dalszy rozwój FixMap, w tym realizację strategii wzrostu poprzez akwizycje.

W ubiegłym roku FixMap wyemitował obligacje o wartości 216 mln PLN i zaciągnął blisko 100 mln PLN kredytu bankowego. Na koniec 2023 r. zobowiązania spółki wynosiły 320 mln PLN.

Kontakt

Artur Wilk, Manager
artur.wilk@navigatorcapital.pl
+48 881 700 119

Navigator Capital S.A.
ul. Twarda 18, 00-105 Warszawa
+48 22 630 83 33 fax +48 22 630 83 30
biuro@navigatorcapital.pl navigatorcapital.pl

Marcin Rajewicz, Key Account Manager
marcin.rajewicz@fordata.pl
+48 533 354 054

FORDATA sp. z o.o.
Taczaka 24, 61-819 Poznań
+48 533 354 054
biuro@fordata.pl fordadata.pl

Marcin Rajewicz

Key Account Manager w **FORDATA**
Ekspert ds. rynków finansowych

03 . Komentarze ekspertów

W trzecim kwartale 2024 roku odnotowaliśmy w Polsce 84 transakcji fuzji i przejęć, czyli o 2 więcej niż przed trzema miesiącami. Końcówka roku nie powinna nas pod tym względem zaskoczyć. Prognozy dla Polski są na fali wznoszącej, widać wzrost szacowanej liczby potencjalnych transakcji, a pomimo zastoju w przemyśle indeks PMI w tym roku nie był jeszcze na tak wysokim poziomie, co pod koniec września, co wskazuje na rosnące pozytywne nastroje wśród kadr menedżerskich.

W Europie i Polsce stabilnie

Jak donosi Reuters, światowe rynki wliczają potencjalną niepewność związaną z wyborami w USA do swoich planów inwestycyjnych, prognozując spadek liczby dużych transakcji M&A do momentu zakończenia wyborów prezydenckich. Wartość transakcji w trzecim kwartale 2024 roku spadła w USA o 8% r-d-r. Świątecznym w tunelu zdaje się być decyzja FED-u o obniżeniu stopy procentowej o 50 punktów bazowych. Jest to sygnał, który może być katalizatorem dla rynków, a także pewnego rodzaju wytyczną dla gospodarek europejskich.

W Europie również widać oznaki stagnacji, choć sytuacja w perspektywie rocznej wygląda lepiej niż za oceanem - w trzecim kwartale nastąpił wzrost wartości transakcji o 7% r-d-r. Wyjątkowe ożywienie na rynku M&A w Wielkiej Brytanii, a także osłabienie inflacji i obniżenie cen kredytów w regionie CEE sprawiają, że analiza makroekonomiczna jest na Starym Kontynencie korzystniejsza. Polityka fiskalna będzie nadal odgrywać kluczową rolę w kształtowaniu perspektyw M&A w regionie, z Czechami koncentrującymi się na konsolidacji fiskalnej i Polską, która prawdopodobnie otrzyma wsparcie fiskalne z funduszy UE. Co istotne, jak podają CMS i Mergermarket w badaniu obejmującym m.in. organizacje PE, 85% respondentów oczekuje większej kontroli nad działalnością M&A w związku z regulacjami ESG, a 64% z nich wierzy, że regulacje te ostatecznie przyczynią się do wzrostu liczby transakcji w Europie.

Jednak bez względu na ruchy na światowych rynkach trwałą dominantą uczestników rynku fuzji i przejęć stało się pilne śledzenie globalnych trendów, bardzo dokładne prowadzenie badania Due Diligence i skupienie na zrównoważonym rozwoju.

Przemysł na podium

Od zerowej obecności sektora przemysłowego w pierwszym kwartale, przez 6 transakcji w drugim, aż po 9 w trzecim obserwowaliśmy wzrost aktywności tej branży na rynku M&A w 2024 roku - wszystko to mimo zastoju w polskim przemyśle spowodowanym niskim popytem naszego głównego partnera handlowego, Niemiec. Wśród przejmowanych podmiotów znalazła się m.in. należąca do Rafako spółka Energotechnika Engineering, zajmująca się obsługą projektową procesów inwestycyjnych, nabyta przez należącego do

Marcin Rajewicz

Key Account Manager w **FORDATA**
Ekspert ds. rynków finansowych

Michała Sotowowa MS Galleon, a także Bioseco nabyte przez fundusz Spire Capital Partners i CGH Group SA nabyta przez amerykański fundusz HIG Capital. Dwie trzecie wszystkich celów w sektorze przemysłowym trafiło do portfeli podmiotów zagranicznych.

TMT nadal na topie

Tak jak w drugim kwartale 2024 roku, sektor TMT odnotował w analizowanym okresie 16 transakcji fuzji i przejęć. Cloud Technologies nabyło 100% udziałów w duńskim Nordic Data Resources, spółce zajmującej się gromadzeniem danych marketingowych na rynkach skandynawskich. Akwizycja ta jest inwestycją strategiczną, która ma na celu zapewnienie polskiej spółce dalszy rozwój i wzrost na konkurencyjnym, globalnym rynku danych. Dwa przejęcia zanotował holenderski DataExpert (przejęcie Media Sp. z o.o. i Safesqr), z kolei Box Inc przejął startup AI - Alphamoon - specjalizujący się w technologii przetwarzania inteligentnych dokumentów.

Wzrost wartości komercyjnych RE

Wartość transakcji na rynku nieruchomości komercyjnych w Polsce w pierwszej połowie tego roku wzrosła o ponad 86%, jak podaje Savills. Na tak duży skok największy wpływ miały transakcje w sektorze biurowym na warszawskim rynku nieruchomości. Czy wzrost ten będzie miał przełożenie na strukturę transakcyjną M&A w sektorze nieruchomości komercyjnych? W pierwszym kwartale 2024 roku odnotowaliśmy jedno przejęcie - zarejestrowana w Luksemburgu spółka Horse Group nabyła Metro Properties, w drugim kwartale: również jedno przejęcie (czeski fundusz Star Capital Finance zainwestował w portfolio 6 centrów handlowych przejmując Cromwell Polish Retail Fund) i w trzecim kwartale także jedno (zakup Flat Managera przez spółkę Renters). Wzrost rynku nie pokrywał się więc z aktywnością transakcyjną M&A na polskim rynku, choć odbicie być może zaobserwujemy w 2025 roku.

Artur Wilk

M&A Manager w **Navigator Capital**

W trzecim kwartale na rynku polskim odnotowaliśmy 84 ogłoszone transakcje fuzji i przejęć przedsiębiorstw. W analizowanym okresie byliśmy świadkami spadku liczby transakcji w ujęciu rok do roku o 10 transakcji.

Wśród procesów akwizycyjnych, ogłoszonych w III kwartale br. najwyższą wartość miała inwestycja Qemetica, polskiej spółki chemicznej należącej do Kulczyk Investments, która przejęła operacyjną spółkę zależną PPG, oraz zakłady produkcyjne w Holandii i USA. Kwota transakcji wyniosła ok. 1,2 mld PLN. W ramach transakcji Polska grupa chemiczna przejmie niektóre aktywa oraz uzyskała prawa do prowadzenia działalności produkcyjnej i badawczo-rozwojowej w dwóch dodatkowych lokalizacjach w USA. Akwizycja ta jest jedną z największych tego typu transakcji przeprowadzonych przez polską spółkę w USA.

Warto również wspomnieć o innym przejęciu zagranicznym dokonany przez polski podmiot – nabyciu Thomas Cook Tourism, najstarszej na świecie marki turystycznej z Wielkiej Brytanii przez Grupę eSky. Polacy zamierzają wesprzeć brytyjską markę w dalszym rozwoju i wykorzystać jej doświadczenie do umocnienia swojej pozycji w Wielkiej Brytanii oraz Europie Zachodniej.

Zgodnie z dotychczasowym trendem najwyższą liczbę transakcji odnotowuje się w sektorze TMT, do którego należało 18% celów transakcyjnych. Wciąż widzimy postępującą konsolidację rynku ochrony zdrowia i biotechnologii (11% podmiotów), którą można zaobserwować już od kilku kwartałów. Z trendu wyłamuje się jednak rynek FMCG, na którym w minionym kwartale zaobserwowaliśmy spowolnienie. Po stronie podmiotów przejmowanych, w ujęciu kwartał do kwartału obserwujemy spadek o 6 p.p., a po stronie kupującej - spadek o 2 p.p.

Zarówno z perspektywy podmiotów przejmowanych, jak i kupujących, obserwujemy wzrost aktywności w branży przemysłowej i produkcyjnej. Trzy miesiące temu odpowiadały one w sumie za 11% podmiotów przejmowanych i 7% kupujących, a w analizowanym kwartale – 21% spółek przejmowanych i 17% kupujących. Oprócz wspomnianej już akwizycji Qemetica, warto wspomnieć o zwiększonej aktywności na rynku opakowań (sprzedaż Dot2Dot SA do belgijskiego Van Genechten Packaging przez Abris Capital Partners, sprzedaż polskich oddziałów Schumacher Packaging do hiszpańskiej Saica Group, czy sprzedaż S-Druk do Grupy Netbox).

Po stronie kupującej obserwujemy wzrost aktywności inwestorów finansowych. Odpowiadali oni za 13% transakcji po stronie kupującej, co stanowi wzrost o 4 punkty procentowe w porównaniu do poprzedniego kwartału. Rosnąca aktywność funduszy PE/VC to

Artur Wilk

M&A Manager w **Navigator Capital**

efekt większej dostępności kapitału oraz zwiększonego zainteresowania polskimi podmiotami. Fundusze te coraz częściej widzą potencjał w lokalnych spółkach z dynamicznie rozwijających się branż, które stają się atrakcyjnymi celami do akwizycji, zarówno w celach konsolidacyjnych, jak i rozwojowych.

Tradycyjnie dominującą grupą wśród sprzedających byli inwestorzy prywatni, odpowiadając za 71% przeprowadzonych procesów M&A. Wynik ten jest aż o 3 punkty procentowe niższy niż przed trzema miesiącami. Niewielki wzrost zaangażowania w procesy sprzedaży zaobserwowano wśród inwestorów finansowych, którzy byli stroną sprzedającą w przypadku 10% transakcji.